

Štev. 3.

Leto 7.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Oblastna skupščina bolniškega fonda.

Tudi ta skupščina bol. fonda, ki se je vršila v nedeljo, dne 7. t. m., je šla spriču navidez važnejših življenjskih in ekonomskih razmer našega železničarja več ali manj neopaženo mimo. In vendar ni prav, da kažejo železničarji tako malo interesa za to našo malone najvažnejšo socialno institucijo, zakaj skrb in intenzivno zanimanje za socialne institucije kaže vedno na višino kulture posameznih skupin.

Skupščine se je udeležilo 47 izvoljenih in 42 imenovanih skupščinarjev. Skupščina je potekala zelo živahno, zakaj debata se je začela koj po poročilu uprave. Pozneje se je enako intenzivno in ob nezmanjšanem zanimanju vseh delegatov nadaljevala skoraj do konca zborovanja. V glavnem se je vsa debata vršila zaradi že zgoraj omenjenega načelnega predloga o spremembi pravilnika in uredbe in zaradi obeh predlogov o hranarini (povišanje hranarine na 70%-ov in za vse dneve v mesecu ter o interesi-stičnem izplačevanju hranarine). Imenovani gospodje so v glavnem izpraševali po finančnem efektu — od kje vzeti denar za to povišanje? Naši delegati so poudarjali, da je s predlaganim pobiranjem prispevkov za 30 dni ustvarjena osnova za sorazmerno povečanje dohodkov. Izjavili so tudi, da bi naše delavstvo — ki prav dobro razume smisel in bistvo socialne institucije — ne nasprotovalo plačevanju prispevkov za 30 dni v mesecu. V glavnem so bili po vse-skozi dostojni debati sprejeti v bistvu vsi predlogi s primernimi spremembami in spolnitvami. Edinole predlog pod tč. 2. (stroški za zdravniški pregled) se je dal z dnevnega reda, ker se stroški za zdravniški pregled več ne plačujejo in je, zatorej, ta predlog postal brezpredmeten.

Za predlog o spremembi uredbe in pravilnika je glasovalo 46 izvoljenih delegatov in 1 imenovani delegat, dva imenovana skupščinarja sta se od glasovanja vzdržala, 33 imenovanih skupščinarjev pa je glasovalo proti predlogu. Za vse ostale predloge so vsi skupščinarji glasovali — soglasno, odnosno ni vsaj nihče glasoval proti.

Poročilo upravnega odbora se je odobrilo. Poudariti bi bilo posebno pohvalno, da letošnje poročilo izčrpno poroča o zgodovini vsega dosedanjega dela za sanatorij za tuberkulozne člane bol. fonda in njihove svojce, ki bo nemara vendarle vodilo do uspešnega sklepa tega dela. Upajmo, da nam o tem po glavni skupščini v Beogradu ne bo potrebno dvomiti. Priporočljivo bi bilo tisti del poročila, ki govori o tem predmetu, ponatisniti v »Ujedinjenem železničarju«, da bi vsi organizirani železničarji bili o tej zadevi podrobno poučeni. (Priobčimo v prihodnji številki. Op. ur.)

Članov je imel v tekočem računskem letu povprečno mesečno: 13.466 moških in 281 ženskih ter 30.991 družinskih članov, skupaj tedaj 44.738 članov.

Pri proračunu se je razvila tudi prav zanimiva debata. Šlo je namreč za tistih ca. 19 milijonov, ki jih še prometna ustanova dolguje bolniškemu fondu in jih je upravni odbor uvrstil v proračun za proračunsko leto 1932-33. S. Bahun je menil, da nima posebnega smisla to vsoto še naprej vleči v proračunu — češ, da ne more verjeti, da bo ustanova kdaj ta dolg poravnala. Gosp. Deržič je repliciral na izjavo s. Bahuna, da moramo zahtevati, da se ta dolg plača, da moramo zahtevati celo to, da se plačajo obresti za ta dolg. S. Cerkvenik je nato izjavil, da se popolnoma strinja s predlogom g. Deržiča, poudaril je celo, da mu je zelo simpatičen predlog, naj se zahtevajo tudi obresti, česar izvoljeni delegati iz neke sramežljive a neumljive skromnosti doslej niso nikdar zahtevali in predlagali.

Imenovani skupščinar g. Gregorka je pozneje, ko so izpraševali nekateri, kje bi

se vzel denar za 30-dnevno hranarino, modro pripomnil, da bi se vsi takšni zneski, ki bi prekoračili budžet, lahko krili iz fonda obresti tistih 19 milijonov. In vsa skupščina je bila resnično vesela, da se je našel tako salomonski izhod

Sprejeti proračun znaša 10.125.140 Din. To bi bile potrebe — minimalne potrebe! — naše oblastne uprave; težko pa je, da bi naši delegati mogli s tem proračunom na glavni skupščini bol. fonda v Beogradu prodreti, ker so se sorazmerno z znižanjem prejemkov uslužbenec in delavec prometnih ustanov in zaradi brezplačnih dopustov ter redukcij delavcev znižali dohodki fonda.

Za zgradbo sanatorija odnosno dependance na Golniku je bil sprejet poseben predlog, s katerim se je predlagal poseben kredit, ki ne bremeni rednega proračuna ljubljanske oblastne uprave.

Ob priliki debate o proračunu se je razvila interesantna debata tudi zaradi predloga g. skupščinarja Deržiča, naj se v proračunu natančno ločijo izdatki za nameščence in izdatki za — delavce. Proti temu predlogu sta se izjavila ss. Cerkvenik in Jernejčič, ki sta poudarjala, da socialna institucija ni za to tukaj, da bi povzročala razprtije med nameščenci in delavci, da bi izzivala nepotrebne očitke, kajti socialna institucija ni institucija — bančnih kontov, marveč institucija enega za vse in vseh za — enega, za tistega enega, ki baš potrebuje pomoči, neglede na to, je-li tisti eden direktor ali pomožni delavec.

Omenjeni predlog ni bil sprejet. — V splošnem pa je poteklo zborovanje v lepi harmoniji, ki je vsaj celota ni kvarila. Pri-pomniti moramo, da nas je letos doletela izredna čast; obiskal nas je namreč poleg ljubeznivega g. šefa sanitetne službe g. dr. Dobrodolca tudi g. centralni upravnik Dukovčić.

Zameriti pa moramo g. Dudukoviču, da ni odgovoril na interpelacijo skupščinarja s. Smazeka, marveč je med interpelacijo odkorakal — najbrže kosilu nasproti.

To pa ni bilo lepo! Takih zadevščin pri nas res nismo vajeni... Počasi se bomo pač marsičemu naučili!

S. Terškani je na koncu pri eventualnih grajal nesnažnost in nehigijenske razmere v kurilnici v Novem mestu ter pozival sanitetno oblast, naj si to kulturno zadevščino ogleda.

Na žalost je moral konstatirati, da so skoraj vsi gg. imenovani skupščinarji pred sklepom skupščine odšli... in da govori samo polovici skupščine na desni — na levi pa steni in klavirju. Lepe zadeve so resolucije in navdušeno govorjenje in pisarije o kulturi našega naroda... Saj so kupi papirja o tem predmetu popisani in v Vevčah ga še mnogo producirajo, ampak vsa nesnažnost se z vsem tem papirjem ne da odpraviti. Zato je potrebno vse kaj drugega, v prvi vrsti pa: vera v lastno govorjenje in pisarjenje.

Dokler pa bo vse to govorjenje in pisarjenje laž, vse dotlej bo resnica: nesnažga, nered, nehigijenske razmere...

Mi pa vemo: Naše stremljenje po samoupravi bolniškega fonda je stremljenje kulture proti — nekulturi!

DOLŽNOST
vsakega člana saveza je, da
tekem meseca februarja pri-
dobi vsaj enega novega člana!

Izobrazba in zavednost sta temelja bodočnosti.

Lep razvoj Cankarjeve družbe.

Med najpomembnejšo ustanovo spada vsekakor Cankarjeva družba v Ljubljani, ki ima namen, kolikor je to mogoče v današnjih razmerah, nuditi predvsem delavstvu poučno in zabavno čtivo. Ni bila malenkost osnovati to družbo, ni bilo lahko in pred negotovostjo je stala mlada družba ob svojem početku, jeli bo našla razumevanje med delavstvom in delavstvu prijaznimi sloji. Družba je končala tretje leto svojega obstoja ter se razvila v močno kulturno postojanko, ki obeta najlepšo bodočnost.

Družba izda vsako leto štiri knjige za svoje člane za malenkostno naročnino 20 Din. Družba se je potrudila, da je nudila kar najboljšje gradivo, zlasti v leposlovju in v bogato ilustriranem koledarju. Tudi za bodoče leto se je upravni odbor že posvetoval o knjižnem programu, ki bo nudil, upamo, še več ter zadovoljil vse cenjene članice in člane družbe.

Zdi se nam potrebno, da se nekoliko ozremo na minulo leto ter podamo nekaj podatkov o tej lepi organizaciji in o nje res uspešnem delu, ki seza v najskrajneje koticke domovine in tudi preko meje te države.

Družba ima sedaj 181 poverjenikov; članstvo pa ima družba v dravski banovini v 195 krajih in razen tega še v bivši Srbiji v 13 krajih, Bosni-Dalmaciji 6, v Hrvaški v 11 krajih. Večje število naročnikov ima družba še na Westfalskem, v Belgiji, Franciji, Zedinjenih državah, Braziliji, Argentini in v Urugvaj.

Iz teh podatkov je jasno razvidno, kako silno je razširjena Cankarjeva družba in kako velike koristi bo še

lahko donala svojim članom, čimbolj se bo povečalo število njenega članstva.

Med strokami so na prvem mestu po številu članstva železničarji, potem kovinarji, lesni delavci, rudarji, privatni nameščenci itd. Z eno besedo, predvsem so člani organizirani delavci, v veliki meri pa tudi drugi poklici in inteligenca. Povečalo se je število članstva v minulem letu zlasti v Mariboru in okolici.

Tako je Cankarjeva družba dala svojim ljubiteljem knjige v treh letih okoli 60.000 koristnih, poučnih in zabavnih knjig. Družbi, ki vrši to veliko kulturno delo, moramo torej dati vsi, ne le poverjeniki, tudi v bodočem letu svojo moralno in finančno pomoč. Pridnost poverjenikov, ali bolje za-vest poverjenikov je zbrala doslej sama blizu 5000 članov, tako, da je družba z ostalimi prijavitelji dose-gla vsako leto 5000 članov.

Res so danes težke socialne razmere. Toda to ni razlog, da opustimo sodelovanje pri tej kulturni ustanovi. Družba sedaj izhaja v skromnih razmerah, bi pa ob znatno povečanem številu članov nudila rada še več, zlasti kar se tiče opreme knjig, dasi so že sedaj med vsemi podobnimi edicijami vsebinsko najboljše in tudi najboljše opremljene.

Poverjeniki že nabirajo člane za prihodnje leto. Podpirajmo jih in postanimo sami poverjeniki. To zahteva naša korist, pa tudi naš delavski ponos.

Naslov je: Cankarjeva družba v Ljubljani, Miklošičeva cesta, (palača Delavske zbornice).

Jürgen Brand:

o solidarnosti.

Mravlja je mala, neznamna živalica; nepazljiv korak človeške noge lahko zmečka stotine teh žuželk. In vendar si zidajo v gozdu iz majhnih koščkov lesa, iz borovih in smrekinih igel mogočne grmade, ki so tako velike in težke, da bi človek tako mravljišče srednje velikosti komaj nesel. Česar bi posamezna mravlja nikdar ne zmogla, to zmore v kratkem času na tisoče mravelj. Zakaj? Zato, ker delajo vsi ti tisoči po enotnem načrtu, za čigar izvedbo osredotočujejo in združujejo vse svoje sile. Tako raste moč slabih.

Od mravlje se lahko učimo; posameznik je slab; kjer se pa tisoči, da celo stotisoči združujejo v so-družno, solidarno celoto, tam tvorijo ogromno moč, ki more izvršiti velike stvari.

Misel nezlomljive solidarnosti tvori hrbenico vsega delavskega gibanja; samo zato je postalo tako mogočno, samo zato zre lahko tako mirno v bodočnost, prežeto od prepričanja o svoji končni zmagi, ker združuje vse one milijone slabih, ki težijo gnani po enaki bedi neomajno za enakim ciljem, za osvoboditvijo od izkoriščanja in zatiranja. Solidarnost! To je največji in najsvetejši zakon za vsakega zavednega delavca. Posameznika bi kole-sa vzgona v pridobitnem življenju poteptala, ako se pravočasno ne združi s svojimi sodrugi in sodružicami v sodružni solidarnosti. Samo v združenju je moč: samo v združenju se lahko varujete prevelikega izkoriščanja in zatiranja. Solidarnost! To je žareča zvezda, ki bo privedla

delavstvo iz temine bede in tlačanstva.

Solidarnost! To je tudi zvezda delavske mladine. Ako bomo nastopali samo složno, potem bomo lahko z uspehom delovali za svojo lastno duševno osvoboditev. Ako bomo složni, bomo lahko z uspehom odolevali številnim nevarnostim, katerim je izpostavljena delavska mladina.

Vi mladi, vi bodite zlasti prepričani: Ves odrasli delavski svet se čuti z vami solidarnega pri vašem delu za duševnim dvigom. Vaši očete in vaše matere imajo največji interes na tem, da bi bili vi obvarovani pred izkoriščanjem in zatiranjem in da bi se vršila vaša duševna vzgoja v duhu organiziranega proletarijata. Ako vas ne zapustijo, bodo podpirali vaše delo z vsemi silami, s svetom in dejanjem. Tega ne delajo samo iz iskrene naklonjenosti do vas, zato ker izvirate iz njihovega mesa in krvi. Nikakor ne, pomagajo vam in podpirajo vas zato, ker vedo, da boste tedaj, ko bodo oni morali zapustiti bojišče, vi morali nastopiti dedščino in prevzeti naloge starejših. Zato morate biti sposobni in zmogni, da boste to dedščino upravljali in pomnožili. Ta misel vas mora voditi pri vašem delu; potem pa bo to delo izvršeno v duhu celokupnega proletarijata, v duhu delavske solidarnosti.

Po »Del. Politiki«.

Železničar! Ali si že član saveza železničarjev?

Pravilnik o premijah za delavsko osebo.

Službene novine saobračajnih ustanov od 1. februarja 1932 objavljajo novo poglavje delavskega pravilnika, in sicer pod naslovom »Potne in selitvene pristojbine ter zasluge v akordu«. Določbe o potnih pristojbinah smo že objavili, zato objavljamo danes samo še določbe o nagradah za povečano produkcijo, ki veljajo za vse železniške delavnice. Kakor je razvidno iz zadnjega člena teh določb, bodo te določbe dobesedno uvrščene tudi v novi delavski pravilnik, ki bo v kratkem izšel. Določbe se glase:

Nagrade za povečano produkcijo.

Čl. 4.
Da bi se zvišala produkcija v državnih železniških delavnicah, se uvaja časovni, odnosno akordni nagradni sistem, ki ima to glavno prednost, da se nagrada osebo, zaposleno v delavnicah, sorazmerno z več izvršenim delom.

Čl. 5.
Časovnik dovoljenega delovnega časa.
Za vsa dela in za take posle, ki se čestokrat ponavljajo pri popravilih vozil (lokomotiv, vagonov, parnih voz itd.), se morajo izdelati ločeno po vrstah obrta (ključavnici, kovači, strugarji, mizarji, plekarji, tapetniki, monterji itd.) pregledi, takozvani »časovniki«, dovoljenega delovnega časa, odnosno akordni cenik.

Za prekodre ali redke posle se sestavljajo posebne dopolnitve. Vse izpremembe ali dopolnitve določenega delovnega časa ali akordnih cen dovoljuje in potrjuje začasno upravnik delavnice in ga potrdi v definitivno odobritev generalni direkciji koncem vsakega šest mesecev (polletno).

Odobreni določeni delovni čas in akordne cene se vpišejo v glavni pregled.

Čl. 6. Dovoljeni delovni čas.

Za dovoljeni delovni čas se smatra normalni delovni čas s procentualnim dodatkom časa, ki ga potrebuje delavec pri poedinih poslih za pripravo, opremo, odmor itd. Ta procentualni dodatek se mora določiti za vsako skupino profesionalistov in na pol kvalificirane delavce ter sme znašati največ 33%.

Dovoljeni delovni čas se označuje na nakazilih v minutah. Zaradi lažjega obračunavanja mora pretvoriti obračunski odsek dovoljeni delovni čas na nakazilu v celote, desetinke, stotinke ur. Tako določeni delovni čas služi za podlago odrejanju nagrade za prihranjeni delovni čas.

Pod »akordno ceno« se razume tudi nagrada, ki se daje enemu ali več delavcem za izvršitev odrejenega posla.

Čl. 7. Normalni delovni čas.

Za normalni delovni čas se smatra oni čas, ki ga potrebuje delavec srednje sposobnosti, da opravi poedini posel poleg vseh izvršenih priprav na predpisani način, uporablja pri tem svojo sposobnost in vrednost.

Razne metode in strojno ureditev poedinih delavnic je treba pri tem vpoštovati. Normalni delovni čas, odnosno akordne cene za poedina dela določa za to odredena posebna komisija ter je zanje treba odobritve generalne direkcije.

Tako določeni delovni čas in akordne cene se revidirajo, kadarkoli zahteva potreba. Revizijo vrši ista komisija, najsi gre za to, da se zvišajo ali zmanjšajo normalni delovni čas in akordne cene.

Čl. 8. Prihranjeni delovni čas.

Če se odbije od dovoljenega delovnega časa oni čas, ki ga je delavec dejanski uporabil, da je dovršil odredeno delo, s pripravo, odmorom itd. vred, se dobi prihranjeni delovni čas.

Čl. 9.
Nagrada za prihranjeni delovni čas.
Generalna direkcija odreja na predlog upravnika delavnice nagrado, ki naj se plača delavcem za vsako prihranjeno uro, in sicer po srednji urnini dotične skupine profesionalistov.

Ta nagrada se porazdeljuje med delavce, ki delajo v partiji, po členu 13.

Čl. 10.
Delovno nakazilo — porazdeljevanje poslov.

1. Vsi posli v delavnicah se dajo skupinam (poedini delavcem) na delovnih nakazilih. Delovna nakazila obsegajo obračun, število in serijo vozila, število in ime skupine ali delavcev, popis in velikost dela, dovoljeni delovni čas ali akordno ceno, dejanski delovni čas, rok za izvršitev dela, znesek nagrade, potrdilo pregledanega posla in obračuna.

2. Na podstavi popisa dotičnega posla se izdajajo ustrezna delovna nakazila, se vpišuje dovoljeni delovni čas in se odreja, kdaj in v kakšnem redu naj se jemljejo delovna nakazila v posel.

3. V posebno nujnih primerih smejo izdati inženjerji in delovodje za izvršitev dela ustne naloge; vendar pa morajo vročiti potem v najkrajšem času na predpisani način delavcu delovno nakazilo za ta posel, in sicer preden se posel izvrši.

4. Ko se posel izvrši, ga morajo delovodje ob osebni odgovornosti kvalitativno in kvantitativno preizkusiti, delovna nakazila delavcem odvzeti ter s svojim podpisom potrditi pravilnost dela.

5. Po kvalitativnem in kvantitativnem prevzemu posla mora delovodja v 24 urah izročiti nakazila proti potrdilu upravi, ki jih pregleda, odredi nagrado, izvrši kontrolo o porabljenem času in izpiše iz njih potrebne

statistične podatke. Nato se pošljejo nakazila obračunskemu odseku zaradi obračuna.

6. Dela, ki se morajo narediti zaradi slabe izdelave iznova, zadenejo delavca, ki je opravil to delo, in sicer brez drugega delovnega nakazila.

7. Delovna nakazila se morajo izročiti delavcu pred začetkom dela, tako da ne čaka na delo zaradi njih.

Za čas, v katerem je bil delavec brez lastne krivde nezaposlen, se mu izda posebno nakazilo s popisom vzroka prekinitve dela.

Čl. 11.
Uporabljanje »časovnika« in izpremembe ter dopolnitve dovoljenega delovnega časa v njih.

1. Popis in namen posla kakor tudi nazivi njegovih poedinih delov morajo biti v »časovniku« označeni tako jasno, da je vsak nespornost izključen.

2. Za posle, ki se prej niso mogli izvršiti, določajo delovni čas na podstavi členov 6 in 7 strokovne komisije, ki so odredene za to.

3. To komisijo sestavljajo: starejšina dotičnega oddelka ali njegov namestnik, delovodja dotične skupine in vodja dotične družine (partije).

4. Če se izpremeni strojna ureditev, se morajo poedina dela iznova preizkusiti in dovoljeni delovni čas ali akordne cene po tem izpremeniti.

5. Pred izpremembo dovoljenega delovnega časa in akordnih cen se morajo izvršiti po potrebi poizkusi, in sicer z več delavci ob enem. Povprečni čas izvršenih poizkusov se mora vzeti za normalnega; treba pa mu je dodati čas za manipulacijo itd. po členu 6 in tako se dobi dovoljeni delovni čas.

6. Upravnik delavnice potrdi sestavo novega ali izpremembo obstoječega dovoljenega delovnega časa ali akordne cene, če se strinja z mnenjem komisije, ter poslopa nadalje po členu 6 tega pravilnika.

7. Izpremembo dovoljenega novega časa in akordne cene je treba sporočiti vsemu prizadetemu osebju.

8. Če se opazi, da določeni delovni čas za poedine posle ne ustreza, ker je predolg ali prekratek, mora komisija to preizkusiti, dotični čas regulirati in ga potem naznaniti vsemu prizadetemu osebju. To velja tudi za akordne cene.

Čl. 12.
1. Če nastopijo za delovni čas zapreke ali motive brez krivde delavcev, se jim da takoj drug posel, dokler traja zapreka. Če to ne bi bilo mogoče, se mora odškodovati delavec za izgubo delovnega časa toliko, da se mu izplačuje za ta čas samo čista dnevnica.

2. To se mora zgoditi tako, da se izda za vsako motive ali za izgubo časa, dokler se ne odredi drug posel, posebno delovno nakazilo, v katero je treba vpisati vzrok motive in nje trajanja kakor tudi dovoljeni delovni čas.

3. Delovna nakazila zaradi delovnih zaprek se izdajajo v dveh izvodih z odobritvijo upravnika delavnice. En izvod se priloži obračunu, drugi pa se priloži seznamu delovnih zaprek in pošlje generalni direkciji v nadaljnje poslovanje.

4. Generalna direkcija mora obratovati posebno pozornost na preizkušanje delovnih zaprek, izslediti vzroke ter ukreniti vse, česar je treba, da se zapreke čimprej odpravijo. Krivci, ki so povzročili te motive, se za nekaj časa izključijo od nagrade po odloku upravnika delavnice ali generalne direkcije.

Čl. 13.
Izračunavanje in porazdeljevanje nagrad za prihranjeno delo.

1. Nagrade se morajo izračunavati in porazdeljevati na podstavi dejanskega dela in produkcije.

2. Vse nagrade za prihranjeno delo se morajo obračunati najkasneje v prihodnjem mesecu. Vsa nakazila o delu, izvršenem v enem mesecu, se morajo torej koncem meseca odvzeti od delavcev.

3. Prihranjeni delovni čas se dobi, če se odbije od dovoljenega delovnega časa oni čas, ki ga je uporabil delavec (ali delavska skupina) za izvršitev dela (glej točko 5). Če se prihranjene delovne ure pomnože z nagrado, odredeno za prihranjeno uro, se dobi nagrada za prihranjeno delo.

4. Ta nagrada se mora po urah dela porazdeliti med skupine, če se vrši delo v partijah. Te skupine so trije: V prvo vrsto spadajo kvalificirani delavci z urnino do vstetih 6 Din, v drugo vrsto kvalificirani delavci z urnino 9 Din, v tretjo vrsto kvalificirani delavci z urnino nad 9 Din. Kvalificirani delavci iz skupine druge vrste dobivajo 10%, iz tretje vrste pa 20% več nagrade za prihranjeni delovni čas nego delavci iz skupine prve vrste.

5. Nagrada za prihranjeni delovni čas pristoji onim delavcem in dninarjem, ki sodelujejo pri delu s prihranjenim časom. Nekvalificirani delavci poedinih skupin dobivajo nagrado, ustrežajočo 10% do 15% celokupne nagrade, ki jo zasluži dotična skupina. Ta vsota 10% do 15% se porazdeli na enake dele. Osebnost nagrade se obračunava po rednih seznamih urnin.

6. Onim kvalificiranim delavcem v delavnici, ki se jim za njih delo ne more določiti delovni čas, ki pa delajo v priloge zvišani produkciji, odreja nagrado generalna direkcija na predlog šefa delavnice. Ta nagrada ne sme biti nikakor večja od največje nagrade za kvalificirane delavce.

7. Če ne doseže delavec (delavska družina) nikakršnih prihranjenih ur ali če je število dejanski uporabljenih ur večje nego število dovoljenih delovnih ur, nima dotični delavec (dotična delavska družina) pravice do nagrade za prihranjeno delo; nasprotno pa se mu morata predpisana urnina in draginska doklada v celoti izplačati. Vzrok je treba preiskati.

Čl. 14. Pritožbe.

Pritožbe delavcev zaradi manj vračunjenega dovoljenega delovnega časa in vsa nesoglasja med delavci in nadzornim osebjem preiskuje najprej upravnik delavnice s pripomočjo strokovne komisije; po potrebi se morajo odrediti poizkusi za dotično delo ali pa se zahteva intervencija generalne direkcije, ki odloči kot poslednja instanca.

Skupina:	do Din 6.—	od Din 6.25 do 9.—	od Din 9.25 dalje
navadni delavci	4.05—4.12	4.45—4.53	4.85
polkvalificirani delavci	4.95—5.10	5.45—5.61	5.74
profesionisti:			
mizarji, ključavniciarji	6.75—5.95	7.43—6.54	8.10—7.14
livarji, elektrikarji	7.65—6.72	8.42—7.39	9.18—8.06

Pozivamo podružnice v delavnicah, da na naslov zagrebske podružnice takoj javljajo vsako spremembo tako v akordnih cenikih, kakor zmanjšanju časovnikov, delovnega

Kljub temu, da je pravilnik po besedilu enak staremu pravilniku, pa smo že dobili iz posameznih delavnic sporočila, da so uprave delavnic znižale ključ za premije. Tako je delavnica Zagreb določila naslednji ključ:

urna plača v dinarjih:	do Din 6.—	od Din 6.25 do 9.—	od Din 9.25 dalje
znaša ključ za odmero premije:			
navadni delavci	4.05—4.12	4.45—4.53	4.85
polkvalificirani delavci	4.95—5.10	5.45—5.61	5.74
profesionisti:			
mizarji, ključavniciarji	6.75—5.95	7.43—6.54	8.10—7.14
livarji, elektrikarji	7.65—6.72	8.42—7.39	9.18—8.06

časa in drugo, da bo zamogla delavniška sekcija pravočasno podvzema ti potrebne ukrepe za zboljšanje položaja.

Iz bolniškega fonda.

Nov zdravniški okoliš za Zalog in D. M. v Polju.

Na seji bolniškega fonda, dne 19. januarja 1932, je bilo soglasno sklenjeno, da se z ozirom na naselitev dveh zdravnikov v Dev. Mar. v Polju ter dejstvo, da je v slučaju nujne potrebe — zlasti ponoči — težko dobiti pristojnega železniškega zdravnika, ki stanuje v Ljubljani, ustanovi novo zdravniško okrožje s sedežem v Dev. Mar. v Polju. Upamo, da bo s tem ugodeno železničarjem iz Zaloga ter bližnje okolice.

Novo mesto zobozdravnika-specialista v Slovenjgradu.

Kljub dejstvu, da sta v Mariboru dva železniška zobozdravnika in eden v Celju, je uslužbencem proge Slovenjgradec - Dravograd - Vuzenica zelo otežkočen obisk pri zobozdravniku radi slabih železniških vez. Posamezni načelniki iz prizadetih postaj so se v imenu članstva bolniškega fonda iz teh postaj obrnili na oblastni upravni odbor z vlogo, da bi se za prizadetih 1000 oseb (uslužbencev in rodbinskih članov) odredilo posebno zdravniško mesto v Slovenjgradu. Upravni odbor je na seji dne 19. januarja 1932 sklenil, da se ustanovi novo zobozdravnika mesto v Slovenjgradu.

Na zadnji seji bolniškega fonda, ki se je vršila dne 15. II. pa je dobila uprava obvestilo, da ta predlog ni potrjen od centralne uprave v Beogradu. Vsled tega bo članstvu bolniškega fonda iz gornjih postaj še vedno otežkočen obisk zobozdravnika.

Intermistično izplačevanje hranarine.

Z ozirom na zadnji sklep oblastne skupščine bolniškega fonda v Ljubljani, je upravni odbor bolniškega fonda na seji dne 15. II. sklenil, da gre posebna deputacija upravnega odbora k g. direktorju dr. Borku (Zupanič, dr. Jeglič, Terškan in upravnik fonda), da bi odobril za ljubljansko direkcijo izplačevanje hranarine takoj s plačo.

Zobozdravljenje pri nerajonskemu zobozdravniku.

Vsi oni, ki si žele dati popraviti zobe pri nerajonskemu zobozdravniku, morajo v prošnji vedno navesti razlog, zakaj gredo k privatnemu zobozdravniku in ne k železniškemu (na pr. nujnost popravila, oddaljenost od železniškega zobozdravnika itd.).

Nastavitev zdravnika v Stični.

Za železniškega zdravnika v Stični je postavljen g. dr. Fedran.

Statistični podatki bolniškega fonda.

V informacijo vsega članstva bolniškega fonda bomo v naslednjih številkah objavili glavne podatke iz poročila bolniškega fonda za leto 1931. Kratko poročilo o oblastni skupščini bolniškega fonda objavljamo na drugem mestu.

Danes objavljamo statistične podatke o zdravniški pomoči ter vseh izdatkih bolniškega fonda, kakor tudi podatke o zdravljenju v zdraviliščih, kopališčih, sanatorijskem zdravljenju in zdravljenju ob morju. Poleg tega še podatke o stroških za razne podpore ter dojiško podporo in dečjo opremo pri porodih.

1. Zdravniška pomoč.

Število zdravnikov splošne medicine	62
Število zdravnikov-specialistov	18
Število zobozdravnikov	12
Ordinacije zdravnikov — na domu — v centralni ambulanti (glej prilogo A)	
Število pregledov pri zdravnikih splošne medicine	66.488
Število pregledov pri zdravnikih-specialistih (glej poročilo C. ambulante)	
Plače zdravnikov splošne medicine	Din 528.181.77
Plače zdravnikov-specialistov	Din 300.080.—
Stroški za zdravljenje in popravilo zob	Din 1.455.828.35
Stroški za privatne zdravniške	Din 51.011.31
Stroški za osebje, zaposleno na poslih bol. fonda	Din 34.016.—

2. Zdravila.

Število receptov	95.138
Stroški za zdravila s popustom (magistraliter)	Din 1.144.166.89
Stroški za zdravila brez popusta	Din 371.715.50

3. Bolnice.

Število v bolnicah zdravljenih bolnikov	2.974
Stroški za zdravljenje v bolnicah	Din 1.323.965.19

4/1. Denarna podpora — hranarina.

Število dni, za katere so dobivali člani hranarino	61.351
Stroški hranarine	Din 1.400.444.81

4/2. Denarna podpora — pogrebna.

Število smrtnih slučajev: pri 99 članih pogrebna	Din 203.385.93
pri 383 druž. članih pogrebna	Din 194.739.19

5. Stroški za prevoz bolnikov in njih spremljevalcev

Din	45.433.50
-----	-----------

6. Razni stroški

Din	652.32
-----	--------

7. Stroški za zdravljenje v kopališčih in zdraviliščih.

V kopališčih je bilo	Članov	Druž. članov	Dni	Stroški
Dolenjske toplice	10	12	394	16.070.—
Krapinske toplice	1	1	35	1.185.—
Varaždinske toplice	4	3	133	5.391.05
Rimske toplice	—	1	28	840.—
Šmarjetske toplice	7	5	195	6.108.—
Laško	29	15	184	10.491.—
Rogaška Slatina	6	1	144	3.813.50
Slatina Radenci	5	3	173	8.532.—
Dobrna	—	5	110	4.077.90
Lipik	4	2	181	2.945.—
Niška banja	1	—	29	901.50
Topuska	—	1	21	719.50
Čateške toplice	13	1	153	7.536.—
Dubrovnik	2	—	88	—
Kastel Lukšič	1	—	28	—
Martinštica	—	6	127	1.845.—
Kraljevica	—	5	203	1.695.—
Pohorje	—	11	308	4.620.—
Morje	2	8	252	4.180.—
Skupaj	85	80	2786	80.950.45

Sanatorijsko zdravljenje je bilo odobreno:

Članov	Roč. članov	Dni	Na stroške b. l. odpade	Na stroške članov odpade	
Gočnik	28	7	2499	141.647.73	35.131.47
Topolšica	—	8	716	24.140.51	—
Kraljevica	—	1	52	2.080.—	—
Skupaj	28	16	3267	167.868.24	35.131.47

Število smrtnih slučajev: —

8.

Na morju je bilo lečenih izven domov bol. fonda 19 otrok	Din	5.875.—
V okrevališčih je bilo zdravljenih 11 otrok	Din	4.620.—

9.

Porodov je bilo: 979.	
Stroški za zdrav. in babiško podporo	Din 155.565.—
Stroški za porodniško podporo	Din 5.557.71
Stroški za dojiško podporo	Din 87.361.50
Stroški za dečjo opremo	Din 694.952.—

Manipulacije pri volitvah v Nabavljajno zadrugo.

Zadnje leto je bilo za Nabavljajno zadrugo zelo burno, sledili sta demisijski predsednika in podpredsednika zadruga, iznešeni so bili razni očitki, posamezni člani upravnega odbora so vlagali proti gotovim sklepom pismene proteste, da se zavarujejo pred odgovornostjo v smislu združnih pravil, modra večina pa je gospodarila, kakor se ji je zdelo prav.

Ni čudno, da vlada danes za volitve v Nabavljajno zadrugo velikansko zanimanje in je pričakovati, da se ne bodo samo delegati, marveč tudi na stotine in stotine članov osebno udeležilo občnega zbora, da slišijo odgovore dosedanje večine na razna vprašanja, ki jih stavljajo člani Nabavljajne zadruga vsepovsod.

Vsled tega tudi ni čudno, da je dosedanja večina podvzela prav vse korake, samo da si zopet zasigura večino delegatov. Ze v predzadnji številki smo podčrtali, da je prešla Nabavljajna zadruga pod edino odločujoč vpliv zvezarjev, in sicer posebne grupe v zvezi, ki se ne straši pred nikakimi sredstvi, samo da dokáže svoj prav in da pridobi večino.

Na stotine pritožb prihaja iz najbolj oddaljenih volišč, enako število pritožb pa prihaja tudi iz Ljubljane, ki vsi obojajo način izvedbe volitev ter zahtevajo, da se jim omogoči uporaba svobodne volilne pravice. V ilustracijo navedemo danes samo nekaj tipičnih primerov:

Glasom razpisa in zadruginih pravil, bi morali razdeliti glasovnice dosedanjim delegatim. Po Ljubljani pa so raznašali glasovnice najrazličnejši ljudje, ki niso delegati ter so obiskovali zlasti upokojeince in vdove na domovih in upoštevajoč mišljenje posameznikov obdržavali primerne govore. V nekem kraju so agitirali, »da je treba vreči sedanje vodstvo«, istočasno pa seveda zahtevali podpis glasovnice za kandidate, ki stoje za sedanjim vodstvom. Nekaj agitator se je celo drznil tako daleč, da je govoril, kako si je Blaž Korošec sezidal hišo na račun Nabavljajne zadruga (kar bo imel priliko še primerno dokazati). V drugih krajih so zopet govorili kar hčerke članov ali članic, ker očetov in mater ni bilo doma, da naj kar one podpišejo in da bo že vse dobro. Seveda so otroci to naredili in danes člani zaman letajo in iščejo svojo glasovnico, ker jo ni nikjer. Na posameznih voliščih so se pojavili novi delegati, ki so bili iz drugih postaj premeščeni ter sedaj osporavajo v dotičnem kraju izvoljenim delegatom razdeljevanje glasovnic, češ, da so oni prvoimenovani.

Predržnost nekaterih raznašalcev presega že vse meje ter se je eden teh celo drznil članu Nabavljajne zadruga, kateremu je prinesel glasovnico na dom, pa je član zahteval, da se mu glasovnica izroči, zabrusiti v obraz: »Kar poiščite si glasovnico, kjer si jo hočete, jaz Vam jo ne dam«.

V Mariboru in okolici pa je uvedena še druga agitacija ter gotovi agitatorji govore okrog, da se »komunistov ne sme voliti v zadrugo in da imajo sedanji voditelji že zadosti vez, da bodo dosegli, da zadruga ne bo prišla v roke komunistov.« Toraj najbolj obrabljena fraza, ki jo zvezarji premlevajo že desetletja, stoječ na stališču, da so le oni vzeli v zakup državotvornost, kar pa v njihov rog ne trobi, je protidržavno, naj jim pomaga pri reševanju njihovih pozicij v Nabavljajni zadrugi.

Vedno več materijala in pritožb se kopiči radi volitev ter bode o teh volitvah morala spregovoriti tudi pristojna nadzorna oblast in tudi Banška uprava ter ljubljanska direkcija ne bo mogla iti preko građiva, ki ga bodo prizadeti predložili tem instancam.

Ljubljanski zadrugarji so v znak protesta sklicali javno zborovanje, ki je bilo zelo številno obiskano in so se ga udeležili člani zadruga brez razlike organizacijske pripadnosti. Na podlagi tega zborovanja je poslal »Akcijski odbor članov Nabavljajne zadruga« na vse zadrugarje apel, ki ga dobesedno priobčujemo in ki se glasi:

Zadrugarji!

Glasom razpisa upravnega odbora Nabavljajne zadruga se bodo vršile volitve delegatov za občni zbor zadruga v nedeljo, dne 21. februarja 1932.

Ker se vrše volitve delegatov na podlagi spremenjenih pravil za dobo treh let, si hoče ona organizacija, ki se je popolnoma polastila Nabavljajne zadruga, pridobiti absoluten vpliv na vodstvo zadruga tudi za bodočo periodo. Vam vsem, cenjeni zadrugarji, je znano, da je danes Nabavljajna zadruga v rokah ene same struje — Udruženja Jugoslovanskih narodnih železničarjev — ter da pretežna večina zadrugarjev, ki niso člani te organizacije, nima na zadrugo nikakega vpliva.

Pri razdeljevanju in pobiranju glasovnic se vrše razne nepravilnosti, samo da pridejo do glasovnic. EkspONENTI navedene organizacije, dasi niso bili doslej delegati, raznašajo okoli glasovnice, zahtevajo takoj vrnitev podpisanih glasovnic ter pregovarjajo v posameznih slučajih v odsotnosti članov zadruga njih žene in celo otroke, da mesto člana podpišejo glasovnico. Nešteto slučajev se je pripetilo, da raznašalec glasovnic (agitator gornje organizacije) ni hotel izročiti glasovnice, ker je dotični zadrugar izjavil, da mu jo ne podpiše in da bo sam glasoval. Dogodili so se slučajji, da se je zadrugarjem dostavilo glasovnice, na katerih so bile že nalepljene liste ter da so celo nekateri člani upravnega odbora zadruga, uporabljajoč svoj službeni položaj, delili in takoj pobirali nazaj glasovnice od podrejenih. Značilno je dejstvo, da so se v območju več volišč raznašale glasovnice preje, predno so člani dobili dostavljen list »Zadrugar«, v katerem so bile volitve šele razpisane.

Vse to dokazuje, da delajo ekspONENTI sedaj vladajoče grupe v Nabavljajni zadrugi po točno odrejenem načrtu samo, da se zopet polaste vodstva, ne oziraje se na posledice, ki bodo sledile, če se jim njihova nakana posreči.

V znak protesta proti vsem nepravilnostim, ki se pri izvedbi volitev v Nabavljajno zadrugo vrše ter imajoč v vidu le interese in procvit zadruga, so ljubljanski zadrugarji sklicali javno zborovanje, na katerem je bila soglasno sprejeta resolucija, ki uvodoma ugotavlja vse že omenjene nepravilnosti ter zaključuje:

»Proti vsem nepravilnostim zborovalci odločno protestirajo ter zahtevajo:

1. da se volitve izvedejo točno po predpisih pravil in dostavijo glasovnice takoj vsem zadrugarjem ter prepreči vsako izsiljevanje podpisov;

2. za bodoče naj se glasovnice dostavljajo v »Zadrugarju« vsakemu članu na dom ter uvede proporcionalne, tajne in osebne volitve analogno volitvam v bolniški fond. V to svrhu naj se primerno spremene pravila na občnem zboru;

3. zadruga bodi v bodoče pod kontrolo in vodstvom vseh zadrugarjev in ne pod samovlado ene same skupine. Zato apelirajo na zborovanju zbrani zadrugarji na vse one, ki so glasovnice nevede oddali raznašalcem, da takoj zahtevajo glasovnice nazaj in se osebno udeležijo volitev 21. februarja 1932 ter volijo za delegate najboljši zadrugarje, ne oziraje se na njih organizacijsko pripadnost;

4. za občni zbor Nabavljajne zadruga naj se stavi predlog, da se izvoli poseben odbor, ki naj pregleda poslovanje zadruga zadnja tri leta, zlasti gospodarstvo pri nakupu parcel, ustanovitvi mesarije in mlekarne ter manufakturnega oddelka. Ta odbor naj poda svoje poročilo v »Zadrugarju«;

5. občni zbor naj sklene, da odstopijo dosedanjim odborom in se izvolijo novi, v katerih naj bodo zastopniki vseh smeri;

6. občni zbor naj se vrši v kakih velikih dvorani, ki jih je v Ljubljani zadosti na razpolago, da bodo mogli prisostvovati tudi vsi oni člani, ki se za delovanje zadruga zanimajo;

7. da se omogoči upravnemu odboru Nabavljajne zadruga upoštevanje in izvedba načel te resolucije, naj se že izdane glasovnice razveljavijo ter izdajo vsem članom nove glasovnice, volitve pa prelože za en mesec. Te volitve naj bi vodil upravni odbor skupno s akcijskim odborom, v katerega volijo udeleženci zborovanja sledeče zadrugarje: Jeras, Arnečič iz direkcije, Košir iz gor. kol. ter upokojenca Šarc in Ilnikar.«

Obveščamo o tem sklepu in akciji ljubljanskih članov Nabavljajne zadruga vse ostalo članstvo s pozivom, da slede zgledu ljubljanskih zadrugarjev ter ukrenejo vse, da se nakana gotove klime prepreči in obvaruje zadrugo pred težkimi posledicami, ki bi sigurno sledile, če bi hotel kdo tudi v bodoče izvajati v njej samovlado.

Pozivamo vse članstvo, da takoj zbere podatke in materijal o vseh nepravilnostih, ki so se vršile pri razdeljevanju glasovnic. Javite takoj vse slučaje, kjer niso glasovnic razdeljevali dosedanjim delegatim, marveč popolnoma druge osebe, ki so istočasno agitirale za gotovo listo.

Javite vse slučaje, kjer so razdeljevalci glasovnic takoj pobirali podpisane glasovnice nazaj ter zlasti one slučaje, kjer so podpisale glasovnice mesto članov njih žene ali celo otroci.

Javite vsak slučaj, ko so razdeljevalci glasovnic službeni načelniki, ki niso bili doslej delegati zadruga, ter jih zopet pobirali od svojih podrejenih.

Javite vse slučaje, ko raznašalci glasovnic niso hoteli izročiti članu zadruga glasovnice, ker je ta ni hotel takoj vrniti raznašalcu podpisane.

Zadrugarji!

Sedanje vodstvo Nabavljajne zadruga bo najbrže šlo preko protestov članstva, sa-

mo da ohrani samovlado ene same skupine. Zato pozivamo vse zadrugarje, ki so za enakopravnost v zadrugi, ki so za pravo združništvo ter žele, da bodi zadruga res last in pod vplivom vseh zadrugarjev ter da delamo vsi od prvega do zadnjega z najboljšimi močmi za procvit zadruga, da nastopijo složno in enotno na vsakem volišču z

»zadrugno listo«,

na katero postavite najboljši zadrugarje v Vašem okraju, ki bodo znali štiti in zastopati interese vseh zadrugarjev ter delati za napredek zadruga.

Boj diktaturi posameznikov ali posameznih grup v Nabavljajni zadrugi!

Pozivamo vse one, ki so glasovnice iz kakršnegakoli razloga oddali raznašalcu, odnosno vse one, kjer so podpisale glasovnice žene, da takoj zahtevajo od dotičnega raznašalca svojo glasovnico nazaj. Če jim ta glasovnice ne vrne, naj prekličejo veljavnost svoje glasovnice s pismeno izjavo, katere prepis naj pošljejo na spodaj navedeni naslov ter gredo dne 21. februarja 1932 na volišče in tam osebno oddajo svoj glas za »Zadrugno listo«.

Pozivamo na sodelovanje vse zadrugarje, ne oziraje se na njih organizacijsko pripadnost. Pozivamo vse, da posvete volitvam v Nabavljajno zadrugo svojo posebno pažnjo.

Nikdo naj ne naseda demagoški agitaciji, ki se vrši med članstvom, kateremu se sedaj obljublja zlate gradove ter izposlovanje raznih ugodnosti — zlasti za upokojeince — nikdo naj ne nasede grožnjam, da so zadrugne liste protidržavne, ali grožnjam s slabimi posledicami, ako ne bi volili samo zvezarske liste.

Vse podatke pošiljajte na naslov: »ZADRUGNA LISTA« — Ljubljana — Poštni predal 280, kjer zahtevajte tudi vse potrebne informacije.

Akcijski odbor članov »Nabavljajne zadruga«.

Cestni železničarji.

Volitve delavskih zaupnikov v Ljubljani.

Ze v zadnji številki smo poročali o agilnem delovanju nekega »odbora«, ki je par dni pred volitvami delavskih zaupnikov sklical zborovanje, na katerem so poročali sami najvišji predstavniki Narodno strok. zveze. Po tem zborovanju je zavladalo v njihovem taboru velikansko veselje in računali so na sigurno zmago pri volitvah zaupnikov. Toda gospodje obračajo, delavec in cestni železničar pa obrne in tudi pri teh volitvah so cestni železničarji obrnili hrbet Narodno strokovni zvezi in so kljub vsem pretinjam ter demagoški agitaciji nasprotnikov glasovali za listo »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«.

Volilo se je 6 zaupnikov ter je glasovalo skupno 159 volilcev. Trije oddani glasovi so bili neveljavni in je bilo veljavnih 156 glasov. Od tega je dobila lista Ujedinjenega saveza železničarjev 104 glasove in 4 zaupnike, lista Narodno strokovne zveze pa le 56 glasov in 2 zaupnika.

Na seji o konstituiranju delavskih zaupnikov je bil izvoljen za predsednika delavskih zaupnikov s. Cej Leopold in za tajnika pa s. Juhant Franc.

Cestni železničarji so tudi ob tej priliki dokazali, da se ne plašijo pred grožnjami, marveč vztrajajo v svoji organizaciji, ker se zavedajo, da bodo le složni in enotni dosegli boljše pragmatiko in starostno zavarovanje.

Novi pristopi tekoma januarja. Januarja meseca je obnovilo prekinjeno članstvo 9 cestnih železničarjev, na novo pa je pristopilo k našemu savezu 32 cestnih železničarjev.

Gradbeni program Splošne maloželezniške družbe. Začetkom februarja so se izvršili predpisani komisijski obhodi in pregledi vseh novo projektiranih prog v Ljubljani in vseh onih prog, ki se jih namerava prenoviti. Gre v glavnem za prenovitev stare proge od glavnega kolodvora mimo Magistrata do bolnice in za zgraditev nove proge po Jegličevi ulici in Masarykovi cesti do glavnega kolodvora. Predvideno je, da bo ta proga dvotirna, kar bo zelo olajšalo promet. Nadalje je predviden podaljšek cestne železnice v Moste do Zalokarjeve gostilne in podaljšek Dolenjske proge, kjer se bo podaljšala proga do Galjevice in še nekoliko dalje.

Proračun predvideva za gradbo vseh teh prog okroglo 32 milijonov dinarjev ter bo predvidoma prevzel jamstvo za to posojilo ljubljanski občinski svet, ki bo o tem sklepal dne 16. februarja.

Dopisi.

Celje. Dne 4. II. 1932 se je vršil v Celju članski sestanek Nabavljajne zadruga za določitev delegatov in namestnikov. Določili so se samo izraziti zvezarji, saj »savezarji« nima jo prf zadrugi nič za govoriti, ker je zadruga čisto zvezarska institucija. Tako si najbrže mislijo razni gospodje. Najlepše je to, da so neki gospodje na tem sestanku delili glasovnice in od prisotnih delavcev zahtevali le podpis, češ, kandidate bodo pa že oni sami napisali. Nadalje so dali posameznim zvestim zvezarjem glasovnice za upokojene člane in vdove z naročilom, da jih morajo še isti večer, ali najkasneje drugo jutro takoj vrniti g. nadzorniku proge.

Volišče Dravograd. Letos se je zelo razširilo ter je prišlo pod Dravograd tudi preje samostojno volišče Vuzenica, kjer je bil že dalje časa delegat delavec Krizan. Zadnje mesece pa je bil premeščen v Vuzenico znani zvezarski vrvak G. Sovrb, ki je po dekretu upravnega odbora zadruga čez

Uverjeni smo, da bo pretežna večina zadrugarjev sledila pozivu akcijskega odbora ter povsod postavila zadrugne liste in preprečila nakane onih, ki hočejo samovlado.

Vse člane Nabavljajne zadruga, ki doslej glasovnic še niso prejeli, odnosno kjer so glasovnice podpisale njih žene ali celo otroci, ali katerim so bile glasovnice izvabljene z različnimi motivacijami, pa opozarjamo na to, da vsakdo še lahko dobi svojo glasovnico v roko. Navodila za izvedbo volitev predvidevajo, da mora glasovnico vsak član svojeručno podpisati. Glasovnice, ki so jih podpisali drugi, so neveljavne in zahtevajte takoj od Nabavljajne zadruga v Ljubljani, da Vam dostavi glasovnico, prvotno glasovnico pa anulira.

Oni, ki pa glasovnic sploh še niso dobili, pa morajo v smislu navodil svojo glasovnico takoj zahtevati od »Nabavljajne zadruga uslužbenecv drž. železnic — Ljubljana VII«, da jim vodstvo zadruga pošlje glasovnico na dom. Navodila dajo namreč slutiti, da zadruga ne bo sama od sebe razposlala vrnenih glasovnic na dom, ker pravijo, da mora vsakdo, ki glasovnice do 15. II. ni prejel, jo reklamirati pri Nabavljajni zadrugi.

Prepričani smo, da bo pri teh volitvah zmagala uvidevnost in razsodnost ter izobrazba članstva nad demagogijo in terorjem.

noč postal delegat za to volišče pred Križanom in je tudi odvzel Križanu glasovnice, da jih bo on sam razdelil! Veliko uspeha, g. šef postaje!

Tudi G. Tumpej se je potrudil v to volišče v funkciji »zaslišatelja« ob asistenci zvezarskih lokalnih prvakov.

Ker smo čuli dosti o delovanju zvezarskih raznašalcev glasovnic v Ljubljani in Mariboru, smo trdno prepričani, da so gospodje upravni odborniki zadruga v Ljubljani in Mariboru preobloženi s protokoli, če hočejo vse te raznašalce temeljito zaslišati. Upravni odbor zadruga je gotovo nepristranski in bo gotovo podvzel vse korake, da se energično pozove na odgovornost vse one delegate, ki niso raznesli takoj glasovnic, marveč so jih dali v raznašanje posameznim »izbranim osebam«. G. Tumpej, čaka Vas še obilo dela!

Dopisnikom iz raznih krajev. Uredništvo je prejelo skoraj iz vseh volišč večje število dopisov, v katerih se člani zadruga pritožujejo čez nepravilnosti pri razdeljevanju glasovnic, izrabljanju službenih položajev in slično. Vsled premalega prostora vseh teh dopisov ne moremo objaviti, pač pa jih bomo odstopili akcijskemu odboru, ki jih bo vse uporabil za intervencijo tako pri nadzorni oblasti kot pri direkciji, da se zaščiti člane in pozove krivce na odgovornost!

Brežice. Občni zbor podružnice se vrši dne 13. III. 1932 ob 10. uri dopoldne v gostilni Zorko pri kolodvoru. Dolžnost vseh članov je, da se občnega zbora točno udeležijo. Ako občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje občni zbor v istem lokalu ob vsaki udeležbi.

Celje. Na konferenci, ki se je vršila dne 13. decembra 1931 v Celju, se je razpravljalo med drugim tudi o krivicah, ki so se osebu prizadele, in sicer zlasti delavcem z določbami novega penzijskega fonda. Delavci in nastavljencl so plačevali več kot 20 let že v Avstriji po 4% in več za starostno zavarovanje od svojih plač ter se je zbralo skupaj ogromno premoženje, iz katerega so bile zidane velike stanovanjske hiše, zlasti na Dunaju, v Trstu, Leobnu, Beljaku, St. Vidu itd. Tudi Celju je bila ponudena taka hiša z 12 stanovanji, pa jo je osebje (seveda izven organizacije) odklonilo, češ, da je itak dosti poceni stanovanj na razpolago.

Domače vesti.

Državni proračun za leto 1932-33. Narodni skupščini je predložilo Finančno ministrstvo državni proračun za leto 1932-33, ki je občutno znižan napram dosedanjemu proračunu.

Proračun državnih dohodkov in izdatkov znaša 11.400 milijonov dinarjev. Proračun državnih izdatkov ima le dva dela:

I. Izdatki: A. Državna administracija

	Din
1. Vrhovna državna uprava	153.151.277
2. Pokojnine in invalid. podpore	873.158.735
3. Državni dolgovi	1.558.711.039
4. Ministrstvo pravde	381.250.805
5. Ministrstvo prosvete	805.853.806
6. Ministrstvo za zun. zadeve	138.371.442
7. Ministrstvo za notranje zadeve	558.886.860
8. Ministrstvo za finance	319.557.802
9. Ministrstvo vojske in mornarice	2.132.293.863
10. Ministrstvo za zgradbe	198.883.840
11. Ministrstvo za promet	101.284.390
12. Ministrstvo za kmetijstvo	56.433.536
13. Ministrstvo za trgovino in industrijo	50.106.655
14. Ministrstvo za socialno politiko in nar. zdravje	162.963.739
15. Rezervni krediti	30.000.000
Skupaj	7.550.907.708

B. Budžet izdatkov državnih gospodarskih podjetij v posameznih ministrstvih:

Prosveta	24.965.851 Din
Finance	642.343.841 Din
Promet	2.692.101.452 Din
Kmetijstvo	56.198.340 Din
Trg. in industrija	16.254.652 Din
Šume in rudniki	349.378.961 Din
Socialna politika in narodno zdravje	67.849.195 Din

Skupaj znašajo tedaj izdatki državnih gospodarskih podjetij po budžetu 3 milijarde 849.092.292 Din.

Skupni državni izdatki za proračunsko leto 1932-33 znašajo 11.400.000.000 dinariev.

C. Dohodki

Redni dohodki:	
neposredni davki	1.625.000.000 Din
posredni davki	3.220.000.000 »
monopoli	2.319.266.300 »
vojna odškod. Nemčije	»
Držav. gospod. podjetja	4.022.612.710 »
Razni dohodki min. socialne politike	163.120.990 »

skupni redni dohodki znašajo 11.350.000.000 »

Izredni dohodki:	
neposredni davki	50.000.000 »
Skupen budžet dohodkov za l. 1932-33 znaša prav tako kakor skupen budžet izdatkov 11.400.000.000 Din.	

Za posamezna ministrstva je g. finančni minister podal še poseben referat, v katerem tolmači bistvene spremembe proračuna napram preteklemu letu.

Za ministrstvo za promet podaja sledeče tolmačenje:

Proračun prometnega ministrstva obsega proračun ministrstva, generalne direkcije državnih železnic, generalne direkcije pošte, brzojava in telefona, poštne hranilnice, uprave rečne in pomorske plovbe ter direkcije pomorskega prometa, državne rečne plovbe in oddelka za gradnjo novih železnic. Sestava tega proračuna je zaradi tega zelo težavna, prav posebno pa še letos v dobi gospodarske krize. Izdatki so bili reducirani, tako da bo kljub temu zagotovljeno kar najboljše funkcioniranje našega prometa. Izdatki prometnega ministrstva so predvideni na 101.284.309 Din ter so znižani za 76,5 milijona. Predvideni so novi krediti v višini 40 milijonov za odkup požarevske železnice, ki je bila dosedaj v upravi banovine. Razen tega so predvideni posebni krediti za gradbo proge Beograd—Pančevo ter za gradbo mostu preko Dunava pri Tomišlju. Za gradbo novih železnic je kredit za 10 milijonov večji od lanskega.

Proračun državnih železnic znaša 2 milijardi 217.254.259 Din ter je za 488,8 milijona Din manjši od dosedanjega. Na železnicih se čutijo še prav posebno posledice sedanjega gospodarskega krize. Podvzete so mere za redukcijo nepotrebnih potniških in mešanjskih vlakov ter za racionalnejše izkoriščanje tovornih vlakov. Poleg tega so predvideni ukrepi za redukcijo materiala. Močno so zmanjšani tudi osebni in materialni izdatki. Krediti za vzdrževanje prog so znižani za 75 milijonov, povečane pa so anuitete za odplačevanje investicijskih posojil za gradbo železniških prog ter za odkup južne železnice in vicinalnih železnic. Ti krediti so povečani za 16 milijonov ter znašajo skupno 270,6 milijona Din. Črtani so tudi krediti za popravilo železniških objektov v zasebnih tovarnah, ker je bil sprejet načelni sklep, da se bodo odslej vsa popravila izvršila v državnih železniških delavnicah. Materialni krediti za železniške delavnice so znižani za 34 milijonov.

Proračun direkcije rečne plovbe znaša 108,3 milijona Din ter je za 22,9 milijona manjši od dosedanjega.

Ustanovitev Gospodarskega sveta.

Minister za trgovino in industrijo je predložil narodni skupščini v Beogradu načrt zakona o ustanovitvi gospodarskega sveta in njega nalogah. Gospodarski svet, ki bo štel 60 članov, bo dajal strokovna mnenja o vseh vprašanih gospodarskega in socialnega razvoja ter njega ustanovitev popolnoma odgovarja današnjim razmeram v državi. Narodna skupščina in senat bosta ta gospodarski svet vpraševala za strokovno mnenje, recimo v davčnih, gospodarskih, socialnopolitičnih, carinskih itd. vprašanih. Gospodarski svet, dasi je le posvetovalen organ, bo imel pravico podajati svoja mnenja tudi iniciativno.

Da bomo mogli prav presojati pomen gospodarskega sveta, moramo poznati tudi njega sestavo.

Kakor smo že rekli, bo gospodarski svet štel 60 članov in toliko namestnikov. Člane gospodarskega sveta bo imenoval kralj po zaslujanju ministrskega sveta. V gospodarskem svetu bo po tem zakonskem načrtu 24 zastopnikov kmetijstva in gozdarstva, 16 za trgovino, industrijo, obrt, pomorstvo, banarstvo in rudarstvo, 5 članov bo imenovanih iz vrst delavcev in nameščencev. Ostalih 15 članov pa bo imenoval predsednik vlade iz vrst javnih inteligentov (inženjerjev, zdravnikov, časnikaarjev itd.).

Gospodarski svet se bo sestajal redno vsako leto dne 1. oktobra; izredne seje pa bodo sklicane na poziv vlade ali pa, če bo to sklenil izvršni odbor gospodarskega sveta, ter bo vlada sklepu pritrtila.

Del poslancev je predlagal v razpravi o tem zakonu, da naj bi se člani Gospodarskega sveta volili, vendar je zmagovala mnenje večine, da naj bodo ti člani imenovani, da bodo tako neodvisni od organizacij, ker bi morali v slučaju volitev zastopati izvoljeni člani v prvi vrsti stališča, ki bi jih narokovale njihove organizacije.

Načrt novega finančnega zakona uvaja šolnine.

Novi finančni zakon predvideva v čl. 18 plačevanje šolnine za vse šole razen osnovnih, obrtnih, strokovno-kmetijskih, trgovsko-nadaljevalnih in rudarskih šol ter vojnih akademij. Šolnine so oproščeni le učenci, ki so državni gojenci ter plačajo nadalje samo polovično šolnino starši, ki imajo več otrok, za vse otroke izvzemši za prvega, za katerega se mora plačevati cela šolnina. Šolnina se bo odmerjala po davku, ki ga plačajo starši ter znaša od Din 100.— letno dalje.

Upokojenci pozor!

Glasom naredbe Finančnega ministrstva morajo vsi državni upokojenci in upokojenke, odnosno vdove in sirote predložiti nove prijave za prejemanje draginjskih doklad.

Pri predlaganju teh prijav morajo vsi oni upokojenci, kateri dobivajo pokojnino nakazano od »Dravske finančne direkcije«, sami kupiti prijavo in jo poslati izpolnjeno na: Dravska finančna direkcija, Ljubljana. Tozadevno je Dravska finančna direkcija izdala sledečo okrožnico:

Z uredbama fin. ministrstva št. 75.500/I od 27. oktobra 1931 oz. št. 76.000/I od 5. decembra 1931 je predpisano, da morajo vsi državni upokojenci (upokojenke), njih vdove in sirote najkasneje do 1. marca 1932 predložiti izplačevalni blagajnici, t. j. odseku za računovodstvo dravske finančne direkcije, nove prijave. Obrazec za te prijave je bil predpisan z odločbo fin. ministrstva od 12. dec. 1931, št. 83.900/I in je objavljen v Službenem listu od 16. januarja 1932, kos 4. Prijavne obrazce je izdalo in založilo »Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani«, kjer jih je dobiti proti plačilu 1 Din za komad. Kakor sporoča imenovano društvo, se prijavi obrazci dobe pri vseh tobačnih zalozah v dravski banovini, v vsakem poedinem kraju, kjer je sedež okrajnega sodišča vsaj v eni trafiki, v Ljubljani v trafiki Pogačnik R. (prej Blaž) na Dunajski cesti (Mathianova hiša), v Mariboru v trafiki Svetek Pavle v Gosposki ulici, v Celju pa v trafiki Perovšek Alme na Kralja Petra cesti. — Vsi predlagatelji prijav se pri tem opozarjajo, da morajo biti prijave pisane in podpisane lastnoročno in čitljivo, sicer se ne bodo obravnavale. Tistim upokojencem, ki bi do 1. marca t. l. prijav po novih obrazcih ne predložili, se ustavi nadaljnje izplačevanje doklad, dokler ne vložijo prijave. K prijavi je priložiti v dokaz resničnosti navedb vse podrobne listine. Vendar upokojencem, ki so že v minulih letih predložili prijave in dokazne listine, teh listin ni treba vnovič predlagati. V bodoče pa bodo morali predlagati listine samo v dokaz sprememb, ki ustvarjajo zanje nova prava do draginjskih doklad. — Prijavne tiskovine je izpolniti točno, pazljivo in pravilno. Za neresnične prijave so predlagatelji kazenski in disciplinski odgovorni. — Opozarjajo se tudi vsi upokojenci, naj v obrazcu točno navedejo številko svojega likvidacijskega lista, ki je označena na vsakem mesečnem čekovnem odrezku. — Natančnejša navodila za izpolnitev prijavnih tiskovine so natisnjena na obrazcu samem. Po njih se je natančno ravnati.

Oni upokojenci pa, ki dobivajo pokojnino nakazano od Direkcije državnih železnic v Ljubljani, morajo, v kolikor stanujejo v Ljubljani, iti po predpisano tiskovino na Direkcijo državnih železnic, kjer jo dobe pri vratarju. Vsem ostalim pa, ki stanujejo izven Ljubljane, bo železniška direkcija dostavila tiskovine na dom. Čim dobi upokojenec tiskovino, jo mora takoj izpolniti in vrniti železniški direkciji.

Poziv železničarjem-esperantistom!

Lanskega leta je bila ustanovljena »federacija železničarjev esperantistov« v okviru sekretarijata ITF. Kakor posnemamo iz mesečnih poročil, se je priglasilo že lepo število sodrugov iz skoraj vseh evropskih držav. Ali se mi železničarji, ki predstavljamo v delavskem pokretu poleg grafičarjev takorekoč elito, zavedamo vrednosti Esperanta? Prišlo število priglašanih članov v Jugoslaviji potrjuje domnevo, da ga mi še do danes ne znamo pravilno ceniti. Pokret potrebuje delavcev! Med našimi člani je mnogo esperantistov, ki ločeni po raznih krajih ne koristijo pokretu kot takemu ničesar. Da bi pa bilo mogoče zbrati raztresene ude in jih usposobiti za delo, zato je potrebno, da se člani Saveza, ki že govorijo ali pa se vsaj učijo ta jezik, priglasijo Centrali Saveza v Ljubljani. Naprošamo tem potom tudi podružnice, ki imajo take člane, da jih opozorijo na ta razglas, ali pa jih kar same prijavijo.

Amikecon.**Sklicanje občnih zborov.**

Redni letni občni zbori podružnic na teritoriju ljubljanske železniške direkcije se vrše letos s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo dosedanjega odbora, nadzorstva in razrešnica.
2. Volitev novega odbora.
3. Razprava o poročilu centrale saveza za redni kongres.
4. Razno.
5. Razno.

Redni letni občni zbori podružnic na teritoriju ljubljanske železniške direkcije se vrše letos s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo dosedanjega odbora, nadzorstva in razrešnica.
2. Volitev novega odbora.
3. Razprava o poročilu centrale saveza za redni kongres.
4. Razno.
5. Razno.

Doiznost vseh članov saveza je, da se občnih zborov točno udeleže in pri razpravi sodelujejo zlasti z ozirom na predstojajočo reorganizacijo saveza.

Enako naj člani prineso na občni zbor svoje članske knjižice, da potrdijo podružnični blaginiki vplačilo članarine. Samostojne predloge, ki bodo na občnih zborih sprejeti, morajo podružnice takoj dostaviti centrali, da jih razumno in razpošlje v obravnavo vsem podružnicam, da jih še pred kongresom dobro preštudirajo in zavzamejo svoje stališče.

Pri tč. 3. pri kateri bo poročal delegat centrale, naj se tudi izvoli delegat podružnice za kongres saveza, ki se bo vršil v drugi polovici aprila odnosno začetkom maja v Mariboru.

Občni zbori se vrše:

Maribor I. v sredo, dne 2. marca 1932 ob 17. uri v gostilni Rozman (Pri Lokomotivi), Frankopanova c. v Mariboru. Pragersko, v nedeljo, dne 6. marca ob 9. uri dopoldne. Lokal še objavimo.

Maribor II. (kurilnica) v sredo, dne 9. III. ob 19. uri v Delavskem domu, Frankopanova c. 1 v Mariboru.

Logatec, v nedeljo, dne 13. marca ob 10.30 v prostorih gostilne Kunc.

Ljubljana, v nedeljo, dne 13. marca ob pol 9. uri dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti.

Videm-Krško, v nedeljo, dne 13. marca ob 15. uri v gostilni Fr. Ivačić, Stara vas pri Vidmu.

Dravograd, v nedeljo, dne 13. marca ob pol 16. uri v posebni sobi gostilne Hattemberg v Meži.

Brežice, v nedeljo, dne 13. marca ob 10. uri dopoldne v gostilni Zorko pri kolodv.

Ptuj, v sredo, dne 16. marca ob 14. uri v gostilni Šegula, Rogozniška c. 18.

Zalog, v soboto, dne 19. marca ob pol 15. uri v gostilni A. Plevnik, Sp. Kašelj 8.

Lesce, v nedeljo, dne 20. marca ob 15. uri v gostilni »Pri Majdneku«.

Borovnica, v ponedeljek, dne 28. marca ob 15. uri v gostilni Fr. Petrovič.

Iz centrale.**Opozorilo podružnicam!**

a) Občni zbori morajo biti končani najkasneje do 15. aprila. Katere podružnice še niso javile, kdaj in kje se bo vršil občni zbor, naj to nemudoma sporoče.

b) Obračun koledarjev za leto 1932 je poslati brezpogojno do 5. marca 1932.

Za zboljšanje delavskega položaja.

Centrala je izdelala utemeljene spomene o težkem položaju delavstva — zlasti sedaj progovnega, ki ima brezplačne dopuste — ter jih je predložila vsem poslancem in senatorjem iz Dravske banovine, g. banu in g. direktorju. Enako jih je predložila tudi narodni skupščini, da bi jih upoštevala povodom budžetne debate, ker je za l. 1932-33 predviden zopet reducirani proračun.

Istočasno smo na vse gornje naslove predložili tudi posebno spomenico radi delavske diference. Vse te spomenice bomo objavili prihodnjič.

Izvoljeni člani v upravni odbor, nadzorstvo ter glavno skupščino v Beogradu

V upravni odbor bolniškega fonda v Ljubljani so bili izvoljeni sledeči sodruzi:

- Cerkvenik Angelo, adm. činovnik, direkcija Ljubljana;
Terškan Aleksander, kotlar, Novo mesto;
Mravlje Teodor, vlakovodja, Ljubljana;
Bahun Andrej, sklad. desetar, Metlika;
Raztresen Anton, kurilniški delavec, Ljubljana;
Hladnik Josip, blokovnik, Ljubljana.

Namestniki pa so:

- Bučar Alojz, zvančnik I, Maribor;
Zagernik Janez, strugar, delavnica Maribor;
Cera-Cerić Adalbert, čin. VIII, Ljubljana;
Gale Rudolf, strojevodja, Ljubljana;
Žilič Ivan, kotlar, kurilnica II, Ljubljana;
Bitenc Ivan, zvančnik II, Ljubljana.

V nadzorni odbor sta izvoljena:

- Jernejčič Franc, delavec, Ljubljana;
Korošec Blaž, vlakovodja, Ljubljana.

Namestnika:

- Okorn Avgust, strojevodja, Ljubljana;
Tabaj Franc, prog. desetar, Ljubljana.

Delegati za glavno skupščino so:

- Bibič Martin, strojevodja, Maribor;
Cerkvenik Angelo, adm. činovnik, Ljubljana;
Terškan Aleksander, kotlar, Novo mesto;
Bahun Andrej, zvančnik II, Metlika;
Jelen Karol, pom. oficijal, Maribor, delavnica.

Namestniki:

- Budin Ludvik, vlakovodja, Pragersko;
Špegel Franc, kretnik, Zidani most;
Plevnik Valentin, zvančnik II, Novo mesto;
Remžgar Franc, sklad. desetar, Ljubljana;
Valenti Mihael, prog. delavec, Maribor.

Redni občni zbor „Bajtar-ja“, stavbne in kreditne zadruga

v Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 21. februarja 1932 ob pol 9. uri v spodnjih prostorih hotela »Miklič« v Ljubljani s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev letnega zaključka za leto 1931.
3. Volitev treh novih članov v načelstvo.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Zadruga je tudi letošnje leto zaključila s čistim dobičkom v znesku Din 18.039.66 ter razpolaga koncem leta 1931 z rezervnim skladom v znesku Din 117.761.48. Iz poročila o delovanju zadruga v letu 1931 prinašamo sledeče najvažnejše podatke:

Dne 31. decembra 1930 je imela zadruga 371 članov z uplačanimi deleži Din 118.000.— Na novo je pristopilo v letu 1931 58 članov z uplačanimi deleži Din 17.300.— Skupaj 429 članov * z uplačanimi deleži Din 135.300.—. Izstopilo je v letu 1931 5 članov in 8 se je izplačalo Din 2.400.— tako, da ima zadruga 31. decembra 1931 424 članov z uplačanimi deleži Din 132.900.—. V letu 1931 je 53 članov odpovedalo svoj delež. Po poslovnem letu 1931 bo zadruga na podlagi pravnoveljavnih odpovedi, izplačala 11 članom deleže v iznosu Din 3.250.—.

Zadruga je preskrbela svojim članom sledeči gradbeni material:

- a) 1.117.950 komadov strojne zidne opeke,
- b) 117.950 komadov strešne zarezne opeke,
- c) 174.800 kg belega apna v kosih in
- d) 620.200 kg portland-cementa.

Stavbišča ob Dunajski cesti, ki so jih člani leta 1930 kupili od zadruga, bodo v letu 1932 večji del zazidana. Pospešitev gradnje na teh parcelah je bila omogočena, ker je zadruga izposlovala pri mestnem ljubljanskem magistratu, da se napelje spomladni leta 1932 poleg elektrike tudi vodovod.

Za nadaljni nakup stavbišča ob Dunajski cesti je zadruga s posestniki že v dogovoru in upati je, da se bo po primerni ceni dobilo okoli 8—10.000 m² zemljišča, kar bo dalo okoli 17 do 20 parcel. Sicer je za konjunktura za parcele zaenkrat prav neugodna z ozirom na visoke cene, ki jih sedaj posestniki stavijo.

Za brezplačen prevoz gradiva je bilo članom izposlovanih pri ministrstvu saobračaja v Beogradu 1040 uputnic.

Zadruga »Bajtar« obstoja že osem let in je bilo doslej s pomočjo te zadruga v različnih krajih Dravske banovine zgrajenih okoli 350 eno- in dvostanovanjskih hišic. Zadruga daje svojim članom vse potrebne nasvete, zlasti tudi stavbeno strokovne ter preskrbuje svojim članom gradbeni material zlasti opeko, apno, cement itd. Poleg tega izposluje pri Prometnem ministrstvu v Beogradu na najhitrejši način prost prevoz gradiva iz nakladalne postaje do postaje, kjer si misli kdo graditi hišo. V njeni potrebi pomaga članom tudi s kratkoročnimi posojili. Ker je oproščena državnih taks, vloga tudi za člane razne prošnje na državno oblastva. Gradbeni material preskrbuje po sledečih cenah:

- zidna strojna opeka prosta solitra Din 28.— za 100 komadov,
belo apno v kosih Din 26.— za 100 kg,
Portland cement Din 37.— za 100 kg.
Delež znaša Din 300.— in se članu vrne, ko izstopi iz zadruga, jamstvo pa je samo dvakratno t. j. Din 600.—.

Uradne ure zadruga so vsak ponedeljek in petek od pol 19. do pol 20. ure in vsako sredo od pol 11. do 12. ure ter se nahaja pisarna zadruga v Ljubljani, Kolodvorska 26, dvorišče. Pisarna zadruga bo radevolje slehernemu železničarju poslala pismeno vsa potrebna pojasnila radi pristopa in zidanja hiše.